

Arbejder ikke kunne faae billigere end for henved 60 Kr. Det er altsaa en betydelig Hjælp, men der er den store Ulempe ved disse Løgeforeningers Boliger, at de ligge saa langt borte, at de ikke ere til Nytte for Arbejderne. En Arbejder, der først skal gaa om Morgen fra Vibenshus og til sit Arbejde i Byen, og naar han er færdig, skal gaa derud igjen om Aftenen, vil paa disse to Spadsreture spille omtrent al sin Fritid. Følgen deraf er, at Arbejderne i de fleste Tilfælde ere nøbde til at kjøre med Sporvogn, men naar man lægger Kjørselsudgiften til Leien, saa blive disse Boliger omtrent ligesaa dyre som i Byen, og maaste dyrere. Det er altsaa et meget stort Spørgsmaal, om Arbejderne have nogen Fordel af disse Boliger. Det er blevet mig sagt, at Arbejderne flytte derud, men ogsaa snart flytte tilbage, naar det da ikke er Folk, som have Arbejde paa Fabrikker der i Nærheden, hvoraf der jo er en stor Del. Disse Boliger ville altid have deres Betydning for Fabrikarbejderne i Nærheden af Østersølleb; men naar det er Folk, som have Arbejde inde i Byen, flytte de tilbage igjen om kort Tid, fordi Kjørselen eller den lange Vej er dem for besværlig. Foruden disse Arbejderboliger er der, saavidt jeg veed, ikke andre end de, der ligge ude ved Store Vibenshus, altsaa endnu længere borte, og de Classenke Arbejderboliger paa Frederiksberg, hvis Beboere slet ikke kunne betragtes som hørende til Arbejderne i Kjøbenhavn. Der er altsaa en Opgave for Staten at tage fat paa, og det kan dels ske derved, at Staten, naar den igjen sælger af Fæstningsterrainet — og vi have jo endnu blandt Andet Christianshavns Vold tilbage — da ikke sælger til Spekulanter, men kun paa den Betingelse, at Kjøberen skal opføre Arbejderboliger. Det er imidlertid Noget, som maaste kan trætte længe ud, og det vil for Dieblirket ikke have nogen Betydning; men Spørgsmaalet er, om Staten ikke kunde enes med Kommunen om for en meget billig Pris at sælge af Fæstningsterrainets Grunde, om nødvendigt med et Tilskud fra Statens Side, thi slet dette ikke, vil hele det Terrain, som netop egner sig til Arbejderboliger, og som ligger nærmest omkring den gamle By, blive fyldt med Spekulationsboliger, hvori Arbejderne ikke kunne komme til at bo, eller med store Kæferner, hvori Arbejderne ikke bør bo, fordi de ere usunde. Det er en meget stor Opgave for Staten, og der er der Leilighed for den til at anvende sit Overskud. Regjeringen har imidlertid ikke tænkt paa Noget af dette, er hverken kommen med Forslag i den ene eller anden Retning, har hverken gjort Skridt til at nedsætte Statsindtagterne, Skatterne, eller gjort Skridt til at anvende Statsindtægterne paa en anden og for Befolkningen mere nyttig og frugtbringende Maade end hidtil. Derimod faae vi Meddelelse fra den høitærede Finantsminister om, at det er hans

Hensigt at opprise dette Overskud, som han selv indrømmer, han har maattet beregne, og som han selv synes at være meget utilfreds med, til Embedsmænds Lønninger, til de militære Organisationslove og saa dels til Skoleloven, — jeg tror ikke, at den høitærede Minister nævne flere — men desuden, saaledes som vi kunne se af de forelagte Forslag, til Vestindien og til enkelte andre mindre betydelige Ting, f. Ex. til en Tilbygning til Charlottenborg. Det er den Anvendelse, man vil gjøre af det store Overskud! Man vil ikke nedsætte Skatterne, dem lader man bestaa allesammen, selv om de ere skadelige for Handel og den økonomiske Udvikling, selv om de ere uretfærdige og trykkende for de fattigere Dele af Befolkningen. Det bryder man sig ikke om, der er ingen som helst Tanke kommen frem om, at de burde forandres eller nedsættes; men man vil ligesaa lidt anvende dem paa en for Befolkningen fordelagtig Maade. Det Gæste, man har Tanke for, er Embedslønninger, Militærvesenet, Bygninger og Vestindiens forsaldne Finantser. Jeg siger, det er en meget lidet tiltalende Politikk, der derved skinner igennem, og jeg skal for mit Vedkommende bemærke, at jeg har ikke megen Tro til, at de tilsyneladende Forbedringer, der synes at være komme ind paa Finantsloven, ville være synderlig store Frugter. Det kan imidlertid være, at jeg tager feil, og skulde jeg tage feil, skal det glæde mig. Det er en Selvfølge, at dersom Ministeriet har forandret sig hemmelig, og det kun er paa Finantsloven, at det træder frem med de gamle beklagelige Anskuelser, og at der virkelig bagved ligger Willie til at komme Andres Ønster i Møde, skal det vistnok heller ikke fra vor Side mangle paa Imødekommen. Disse tilsyneladende Indrømmelser fra Regjeringens Side ere, at Lønningstillægene ikke ere opførte paa Finantsloven, og at Universitetets Tilskud heller ikke findes der. Det anser jeg for godt, at Regjeringen har ladet det falde, og jeg tror, det er en Følge af, at Regjeringen efter den Modstand, der, vistnok af et Mindretal, men dog af et ret ihærdigt Mindretal, er gjort imod disse Lønningstillæg ifjor, har indset, at mere end eet Aar kunde man ikke sætte den Slags Ting igennem paa Finantsloven, og Regjeringen har derfor høiet sig for Forholdene og ladet denne Post falde i Tide. Det finder jeg meget anerkjendelsesværdigt; men det er dog kun en formel Indrømmelse; thi samtidig dermed bebuder den høitærede Minister, at det er hans Mening udenfor Finantsloven at komme med Forordninger, som ikke blot ere lige saa store, men større. Den høitærede Minister udtalte en sikker Forventning om at faae disse Sager igjenem i denne Session. Jeg veed ikke, hvortra den ærede Finantsminister har denne sikre Forventning, om der muligvis bestaar Afstaler, som vi ikke kjende; det er mig ubekjendt; men jeg har dog det Haab, at denne forventede Sikkerhed skal vise sig at være